



Мушка, Мушкија, Немка, Слада (женска) и Орле (мушко).

Нека од поменутих имена јављају се и код православног живља северне Метохије, а многа од њих и на широким просторима српског језика, без обзира на то да ли се ради о православној или муслиманској средини. Етимологија ових антропонима је јасна, те је не треба објашњавати. Ваља, ипак, поменути да се имена Мушка и Мушкија дају у породицама где се рађају девојчице једна за другом, са жељом да се таква традиција прекине и да се почну рађати мушка деца.

Једини антропоним чија етимологија није сасвим јасна јесте Немка. Није, у ствари, јасно од чега је изведен овај облик. Ако је то доиста традиционална народна реч искоришћена као изворишни материјал за име, како ваља претпоставити, онда се у начелу могу сагледати следећа два тумачења: 1) као лексичка основа за дато име послужила је придевска форма нем, што би имало своје социолингвистичко објашњење у чињеници да се „Нем-ка“ узимало као квалификатив женске особе коју одликује у датој средини цењена врлина неговорљивости, дискретности, смерности, послушности; 2) као лексичка основа послужило је онај исти корен који налазимо у речи Немац (подсетимо се на чињеницу да су код нас имена неких народа, или форме изведене од њих, позната као лична имена: Бугарин, Грк, Словенко, Срб, Срба, Србољуб, Турчин и сл. мушка; Гркиња, Словенка, Србислава, Срба, Српка и сл., женска – сва узета из Речника личних имена код Срба Милице Грковић, Београд 1977. Наравно, све су то ипак хипотезе. На терену ми је скренута пажња и на трећу, по свој при-

лици врло озбиљну могућност – да је давање имена Немка израз жеље да у породици више не буде („да нема“) женске деце.

## ИМЕ КАО МОСТ МЕЂУ НАРОДИМА

Добар део поменутих имена, очигледно, живи у нашем језику из времена пре исламизације, а није искључено да су не-



ка од њих настала и пре примања хришћанства. Оваква имена, дакле, нису ништа друго него сачувани мостови између делова народа које су историјски токови немилосрдно делили. То су, у ствари, заједнички корени које није могла почупати ни нова религија.

Име, видели смо, може бити мост из-

међу далеких народа (оно што се добија преко одређене религије или цивилизације), али и између делова истог етникума кад дође до разливања народне реке и удаљавања рукаваца од матице.

Избор имена је веома одговоран чин. Одговорност је тим већа што га увек бирамо за другога. Име човека прати кроз цео живот, па и после смрти. Због тога треба бринути о његовом избору, како потомци не би били оптерећени neodговорним избором облика који у било ком правцу одударају од средине и времена. Тешко је када човеку у наслеђе остане име којег се стиди и које мора да мења, али и да живи под његовим теретом и после званичне промене. Сетимо се само имена Тито и Стаљин или Трактор и Комбајн, која су одушевљени преци давали потомцима којима ће понос предака постати терет.

оду чувених девет месеци, али знајте да није тако...

Опште је познато да се при одабиру имена за дете редовно упетљају куме и стрине, баке и деке и својим предлозима потпуно збуне младе родитеље. Наравно, већина родитеља успе да истраје и да да име које се њима допада, али зато често наиђу на „осуду“ околине и на неодобравање, па почну да се питају да ли је њихов избор био добар.

Педесетих година прошлог века су имена деци и даље давана по бабама и дедама. Зато у тој генерацији имамо пуно Милица, Марија, Даница, Милки, Радомира, Милицава. Углавном, сва имена на –рад и –мио су била у то време „добродошла“. Али, не треба заборавити да су педесете године када се славила слобода те не чуди што се у тој генерацији јављају прве Слободанке, Слободани, Машин-

## ИМЕНА ДЕЦЕ ПОЗНАТИХ ЛИЧНОСТИ

Обичају давања несвакидашњих имена својој деци, нису одолеле ни неке наше познате личности. Здравко Чолић је своју ћерку назвао Уна Звездана, деца Исидоре Бјелице и Небојше Пајкића носе имена Вила Еванђелина и Лав Григорије. Деца познатог политичара Чедомира Јовановића, такође, имају необичнија имена: син Михајло Лајф, а ћерке Јана Харт, Зора Фејт и Анђелија Феј. У Нишком крају су забележена имена попут: Недеља, Митра, Видак и Роман, па чак и Бекам. У последње време заступљен је и обичај да се деци дају страна имена, па тако имамо забележену Кијару, Зое, Евелин, Аделину и Белу, Александра Кристофера, Марију Магдалену, Богородицу...

ке, Велимири, Будимири, Мире и слична „екипа“ која у себи садржи „мир“. Нешто мање је било Љиљана, Јасмина и Нада, али их је ипак било. Временом су иста ова имена постала и те како популарна, те сте пред крај педесетих и почетак шездесетих у свакој улици могли наћи бар једну Љиљану.

Шездесетих година литература и ТВ пропаганда узимају свој данак. Код нас почиње експанзија иностраних, поготово руских имена, те зато можете наићи на хиљаду и једног Сашу, море Татјана (које су добијале имена по Пушкиновој Тањи), пуно Наташа (углавном по Наташи Ростовой), Валентина (В. Терјешкова), Игор, Бориса... Као што видите, шездесетих година су у моди била махом руска имена, а имена баба и деда су бачена у запећак и скоро заборављена. Не треба заборавити ни на Весне, Снежане, Зоране, Марине, па чак и Силване.

Дивне седамдесете, кад је братство и јединство било свуд око нас, донело је много Југослава и Јадранки. Седамдесетих година из неког разлога креће експанзија Драгана, Ивана, Јелена, Ана, Бориса и Милана. Седамдесетих није било битно како се зовете, већ одакле сте и једино је било важно да сте из земље која има „дрвени пасош“.

Осамдесете године прошлог века обилују Дуњама, Мајама, Зоранама, Анама, Тијанама, Душанима, Иванима. Често се дају имена као што су Марко, Богдан, Петар... Као што можете приметити, осамдесетих година почиње да се води лагана борба између „модерних“ и имена са „традицијом“. То није нимало чудно ако се завири у прошлост – наиме, осамдесетих почиње да се буди, такозвани, патриотски дух, а с друге стране многи покушавају да остану изван тога, па дају деци што уобичајенија имена.

Мрачних деведесетих родољубље долази до максималног изражаја и деци почињу да се надевају имена која су носили њихови преци, почињу да се дају, такозвана, „српска“ имена. У том периоду Милице долазе до изражаја, а за њима храбро иду Јоване, Иване, Стефани, Немање, Дејани, Уроши... Наравно, не треба заборавити ни екстремна имена као што су Србислав, Србољуб и Србијанка или још горе – Касандра (што нема директне везе са српством, али има са серијом која је „одржавала“ нацију).

## КО НАЈЧЕШЋЕ БИРА ИМЕ ДЕТЕТУ

У слатком ишчекивању великог догађаја, сваки брачни пар проведе бар један дан недељно у смишљању имена за њихово чедо. На први поглед би се рекло да је то најлакши и најлепши посао у пери-

## ЗАБОРАВЉЕНА ИМЕНА ПРЕДАКА

Срби све више дају својој деци интернационална имена и у тој јурњави за трендовима, заборављају да су се њихови преци звали потпуно другачије, као и то да су и та имена била подједнако лепа. Овом приликом одабрали смо 30 имена која нас враћају у прошлост и за која ћете данас ретко где чути.

- АГНИЈА, АГНИЦА – чиста, невина, часна
- БОСА, БОСИЉКА – по мирисној и лековитој биљци
- ВАСИЛИКА, ВАСИЛИСА – краљевски, царски
- ГЕОРГИНА – земљорадница, она која се бави земљом.
- Георгина Ђука, мајка Николе Тесле.
- ДЕСПИНА, ДЕСПИНИЈА – господарица
- ЂУРЂА – она која обрађује земљу. Ђурђа Милутиновић, архитекта.
- ЕВГЕНИЈА – благородна
- ЖАНКА – божанствена. Жанка Стокић, глумица.
- ЗАГА – за гором. Зага Маливук, народни херој.
- ИЛИНКА, ИЛИНА – изведеница од мушког имена Илија
- ЈЕФИМИЈА – да говори добро. Монахиња Јефимија, деполица Јелена Мрњавчевић, ауторка „Похвале кнезу Лазару“.
- КАСИЈА – касијска ловорика
- ЛЕПОСАВА, ЛЕПА – да буде лепа, она која је лепа. Лепосава Бела Крлежа, глумица.

- ЉУБИЦА, ЉУБА – љубав
- МАЈДА – трпеза, гозба
- НАЈДА – наћи, она која је нађена
- ЊЕГОМИРКА – она која чува, негује мир
- ОЛИМПИЈАДА, ОЛИМПИЈА – она која потиче са Олимпа, планине – дома богова. Олимпијада Пупин, мајка Михајла Пупина, великог српског научника.
- ПОЛЕКСИЈА – гостољубива. Полексивија Карађорђевић, ћерка кнеза Александра Карађорђевића, унука Карађорђа.
- РОКСАНДА – светлост, зора. Роксанда Бабић, новинарка.
- СПАСЕНИЈА – спас. Спасенија Бабовић, народни херој Југославије.
- ТОМАНИЈА – чудотворка. Томанија Обреновић, жена Јерема Обреновића.
- ЋИРИЈАНА, ЋИРКА – она која влада
- УБАВКА – лепа. Убавка Митић, економиста.
- ФЕМА, ФЕМКА – говорница, она која говори.
- ХАЈДАНА – сјајна, светла, јасна, срећна. Хајдана Балетић, драматург.
- ЦВЕТА – настала од цвета. Цвета Бингулац, песникиња, учитељица и сликарка.
- ЧАРНА – црна или очаравајућа
- ШОШАНА – лотосов цвет